

”Fra brudd til sammenheng” Individuell Plan

Erfaring fra brukerorganisasjonen

Kirsten H Paasche, Mental Helse Norge

Innhold

- Litt om Mental Helse
- Brukermedvirkning – avgjørende
- Individuell Plan
 - hva er viktig for brukerne?
 - utfordringer
 - erfaring fra brukere
 - hvorfor lykkes noen?

Mental Helse

- Er en av de største interesseorganisasjone innen psykisk helsefeltet
- Formål: Jobbe for at mennesker med psykiske lidelser skal få rett til tjenester som fremmer uavhengighet, selvstendighet og evnen til å mestre eget liv
- Fylkeslag i alle fylker
- Ca 260 lokallag som geografisk er inndelt etter kommunegrensene
- Organisasjonen har ca 10 000 medlemmer og vokser jevnt

Brukermedvirkning

- God kvalitet i tjenestetilbudet er avhengig av et likeverdig samarbeid mellom brukere og tjenesteytere i utviklingen av tjenestene
- Brukermedvirkning: De som berøres av en beslutning, eller er brukere av tjenester, får innflytelse på beslutningsprosesser og utforming av tjenestetilbud (på individ-, system og politisk nivå)

Brukermedvirkning er
grunnleggende for å kunne
utarbeide
Individuell Plan

Individuell Plan

- Lovfestet rettighet siden 2001

”alle som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, har fra 1.juli 2001 rett til å få utarbeidet en individuell plan”

Eierskap - hva må til?

- Hvordan skal man styrke planeier i å føle eierskap til sin IP og herre i eget liv?
 - Brukermedvirkning
 - Empowerment
 - Dialog og samspill
 - Ulike nettverk
 - Ressurser og utfordringer

Hva er viktig for brukerne?

- Dialog versus diagnose – nettverk versus kjeder
 - betydningen av god kommunikasjon
 - skape relasjon og tillit
 - lytte, lytte, lytte og så spørre
 - unngå å konkludere for tidlig
 - et helhetlig og koordinert tilbud
 - samarbeid og samhandling
 - utarbeide kriseplan i dårlige perioder

Brukerne er ulike og unike

- Diagnoser
- Symptomer
- Bakgrunn
- Behandling
- Reaksjon på behandling
- Prognoser
- Personlighet

Relasjonsbygging

- Fortrolighet og tillit
- Respekt og likeverdighet
- Ærlighet
- Støtte og oppmuntring – gi håp
- Kontakt opprettholdes ved innleggelses

Hjelp til mestring i stedet for medisiner

- Mennesker med psykiske lidelser er først og fremst opptatt av:
 - trygg bolig (et hjem)
 - trygg økonomi
 - sosialt nettverk
 - en meningsfull hverdag

En kontinuerlig prosess

- Hva er IP for brukeren?
 - Et redskap for å få oversikt over livet
 - Et redskap for å få frem de behovene en har
 - En mulighet til å fordele arbeid og plassere ansvar
 - Et redskap for å kunne koordinere tjenestene en trenger
 - Kan være et redskap for å "tvinge" frem tjenester
 - Ikke juridisk bindende

Hva innebærer dette?

- Hard jobbing!
- Villig til å ta en grundig titt på livet sitt
- Foreta valg
- Ærlighet og vilje til å se sårbare sider
- Brukermedvirkning – få planen slik man ønsker
- Få samlet fagpersoner og ressurspersoner rundt en som **må** samarbeide
- Engasjement og ny driv i eget liv – empowerment og kvalitetsmessig bedre liv

Elementer i tilbud og koordinering

- Sosialkontor
- Boligkontor
- Psykiatrisk sykepleier
- Hjemmesykepleie
- Hjemmehjelp
- Dagsentertilbud
- Trening/aktivitet
- Støttekontakt
- Fastlege
- Barnevern
- BUP
- DPS-spesialisthelsetj
- Psykolog
- Psykiater
- NAV arbeid/trygd
- Arbeidskolleger
- Familie
- Venner
- Tannlege
- Andre

Hovedmål og delmål

- Urealistiske eller realistiske mål?
- Basisbehovene først
- Skape engasjement hos bruker og tjenesteytere
- De langsomme veier til Rom
- Evalueringene

Hvorfor har ikke flere IP?

- Holdninger og myter?
- Manglende brukermedvirkning?
- Opplæring og kunnskap?
- Mangel på informasjon?
- Manglende beslutningsmyndighet?
- Dårlige maler?
- Dårlig erfaring?
- Taushetsplikten? Hvem skal ha innsyn?
- Andre årsaker?

Eksempler

- ”Åtte saksbehandlere før plan ble satt gang der målet var å unngå uføretrygd”
- ”Er fornøyd, fikk i gang kognitiv terapi og jobbpraksis. Er nå fast ansatt. Planen evalueres to ganger i året”
- ”Jeg tror jeg har en IP? Men vet ikke sikkert, har aldri sett den. Jeg har ønsker og drømmer for fremtiden, men ingen har spurt meg.”
- ”Individuell Plan har jeg aldri hørt om. Kan jeg få en og hvordan får jeg det? Jeg har behov for mange tjenester, men synes ikke alltid de er konstruktive og nyttige”

Hvorfor lykkes noen?

- Engasjerte tjenesteytere
- God samhandling og ildsjeler som setter brukeren i sentrum og tar seg til rette
- Kunnskap og tilrettelegging i behovene avhengig av symptomintensitet
- Rehabilitering ses ikke som en søyle for seg, men er gjennomgripende i alle faser

Viktige prinsipper for å lykkes

- Respekt og gode holdninger
- Brukermedvirkning – eierskap til planen
- Grundig kartlegging
- Vedtak følges raskt opp
- Fleksibilitet
- Evalueringer

Takk for oppmerksomheten!